

C/2023/1223

21.12.2023

P9_TA(2023)0216

Łamanie praworządności i praw podstawowych na Węgrzech oraz zamrożone środki finansowe UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie naruszania zasad państwa prawnego i praw podstawowych na Węgrzech oraz zamrożonych funduszy UE (2023/2691(RSP))

(C/2023/1223)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 2, art. 4 ust. 3 i art. 7 ust. 1,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności) ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (rozporządzenie w sprawie RRF) ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów) ⁽³⁾,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka i załączone do niej protokoły,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając międzynarodowe traktaty ONZ i Rady Europy dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 12 września 2018 r. w sprawie wniosku wzywającego Radę do stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia ⁽⁴⁾, oraz z dnia 15 września 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 16 stycznia 2020 r. i 5 maja 2022 r. w sprawie trwających wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 TUE dotyczących Polski i Węgier ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie oceny przestrzegania przez Węgry warunków dotyczących praworządności na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości oraz stanu prac nad węgierskim planem odbudowy i zwiększania odporności ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

⁽³⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 66.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 125 z 5.4.2023, s. 463.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 91; Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 147.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 167 z 11.5.2023, s. 74.

- uwzględniając pismo przywódców pięciu grup politycznych w Parlamencie Europejskim z 23 kwietnia 2023 r. w sprawie projektu ustawy wymierzonej w nauczycieli oraz ustawy o sygnalistach,
  - uwzględniając rozdziały dotyczące Węgier w rocznych sprawozdaniach Komisji na temat praworządności, w szczególności z 2021 i 2022 r.,
  - uwzględniając uwagi z misji informacyjnej Komisji Kontroli Budżetowej na Węgrzech w dniach 15–17 maja 2023 r.,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 2 TUE Unia opiera się na takich wartościach jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, co jest również odzwierciedlone w Karcie i zapisane w międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 49 TUE UE składa się z państw, które dobrowolnie zobowiązały się do przestrzegania wspólnych wartości określonych w art. 2 TUE;
- C. mając na uwadze, że przestrzeganie przez państwo członkowskie wartości zapisanych w art. 2 TUE jest warunkiem korzystania ze wszystkich praw wynikających ze stosowania traktatów wobec tego państwa członkowskiego; mając na uwadze, że Węgry same opowiedziały się za wartościami zapisanymi w art. 2 TUE; mając na uwadze, że wszelkie wyraźne ryzyko poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wartości zapisanych w art. 2 TUE nie tylko dotyczy tego konkretnego państwa członkowskiego, ale wywiera wpływ na pozostałe państwa członkowskie, na ich wzajemne zaufanie oraz na charakter samej Unii i prawa podstawowe obywateli;
- D. mając na uwadze, że zakres art. 7 TUE nie ogranicza się do zobowiązań wynikających z traktatów, jak określono w art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; mając na uwadze, że Unia może ocenić istnienie wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia wspólnych wartości w obszarach podlegających kompetencjom państw członkowskich;
- E. mając na uwadze, że od kilku lat praworządność na Węgrzech pogarsza się w wyniku systematycznych działań rządu; mając na uwadze, że sytuacją tą nie zajęto się w wystarczającym stopniu, nadal istnieją liczne obawy i wciąż pojawia się wiele nowych kwestii; mając na uwadze, że negatywnie oddziałuje ona na wizerunek UE, a także jej skuteczność i wiarygodność w obronie praw podstawowych, praw człowieka i demokracji na całym świecie; mając na uwadze, że problem ten należy rozwiązać przez wspólne działania UE;
- F. mając na uwadze, że stosowanie specjalnych systemów prawnych umożliwiło rządowi węgierskiemu stanowienie prawa w drodze dekretów nadzwyczajnych przez ponad trzy lata pod pretekstem różnych wyjątkowych okoliczności; mając na uwadze, że jeszcze przed pandemią COVID-19 rząd węgierski korzystał ze specjalnych systemów prawnych; mając na uwadze, że w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie na Węgrzech ogłoszono stan zagrożenia, który niedawno przedłużono;
- G. mając na uwadze, że rząd węgierski nadal wydaje liczne dekryty nadzwyczajne, które mają niewiele wspólnego z powodami, dla których wprowadzono stan zagrożenia; mając w szczególności na uwadze, że 27 kwietnia 2023 r. rząd węgierski wydał dekret nadzwyczajny stanowiący, że samorządy lokalne nie są zobowiązane do zapewnienia osobistego udziału obywateli w gminnych wysłuchaniach publicznych;
- H. mając na uwadze, że 2 marca 2023 r. rząd węgierski zaproponował projekt ustawy o statusie prawnym osób zatrudnionych w szkolnictwie publicznym oraz o zmianie niektórych powiązanych ustaw, radykalnie ograniczający prawo nauczycieli do wolności wypowiedzi oraz ich prawa pracownicze i socjalne;
- I. mając na uwadze, że 3 maja 2023 r. węgierskie Zgromadzenie Narodowe przyjęło pakiet reform sądownictwa – bez odpowiedniej kontroli parlamentarnej czy konsultacji publicznych; mając na uwadze, że pakiet ten nie wnosi nic do przeglądu niedawnych nominacji politycznych na stanowiska najwyższych szczebli krajowego systemu wymiaru sprawiedliwości;

- J. mając na uwadze, że decyzje, w tym nominacje, dotyczące funkcjonowania nowego krajowego Urzędu ds. Etyki powinny być przejrzyste i niezależne, aby uniknąć jakichkolwiek wątpliwości co do jego legalności; mając na uwadze, że w pierwszym sprawozdaniu rocznym tego urzędu nie uwzględniono w pełni wszystkich uwag zainteresowanych stron dotyczących powagi korupcji systemowej w zarządzaniu funduszami UE na Węgrzech;
- K. mając na uwadze, że po latach wzywania Węgier do transpozycji dyrektywy (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii⁽⁸⁾ do prawa krajowego, 15 lutego 2023 r. Komisja skierowała sprawę przeciwko Węgrom do Trybunału Sprawiedliwości UE w związku z niedopełnieniem tego obowiązku; mając na uwadze, że 11 kwietnia 2023 r. węgierskie Zgromadzenie Narodowe ostatecznie przyjęło nowe przepisy mające na celu zastąpienie ustawy o ochronie sygnalistów z 2013 r. i transpozycję dyrektywy (UE) 2019/1937 do prawa krajowego; mając na uwadze, że zmiany zawierały przepisy umożliwiające obywatelom zgłaszanie działań sprzecznych z węgierskim stylem życia i ustawą zasadniczą, takich jak działania naruszające „konstytucyjnie uznaną rolę małżeństwa i rodziny”; mając na uwadze, że następnie prezydent Węgier odesłał już tę ustawę do węgierskiego Zgromadzenia Narodowego; mając na uwadze, że jeśli ustawa ta zostanie przyjęta zgodnie z planem, usankcjonowałaby jawną dyskryminację i będzie stanowić poważne zagrożenie dla praw osób LGBTIQ+ i wolności wypowiedzi wszystkich osób na Węgrzech; mając na uwadze, że 23 maja 2023 r. Zgromadzenie Narodowe przyjęło ustawę po wykluczeniu kontrowersyjnych przepisów;
- L. mając na uwadze, że niezależne media i organizacje społeczeństwa obywatelskiego zgłosiły gwałtowny wzrost nadmiernego użycia siły i arbitralnych zatrzymań przez węgierską policję podczas ostatnich protestów, w szczególności wobec nieletnich i demokratycznie wybranych polityków;
- M. mając na uwadze, że 15 grudnia 2022 r. Rada przyjęła decyzję wykonawczą (UE) 2022/2506 w sprawie środków ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego na Węgrzech⁽⁹⁾; mając na uwadze, że środki te obejmują zawieszenie 55 % zobowiązań budżetowych w ramach trzech programów operacyjnych polityki spójności, a także zakaz zaciągania zobowiązań prawnych z jakimkolwiek trustem działającym w interesie publicznym ustanowionym na podstawie węgierskiej ustawy IX z 2021 r. lub jakimkolwiek podmiotem utrzymywanym przez taki trust interesu publicznego; mając na uwadze, że Węgry powinny poinformować Komisję do 16 marca 2023 r., a następnie co 3 miesiące, o wdrożeniu środków zaradczych – do których wdrożenia zobowiązały się w drugiej odpowiedzi skierowanej do Komisji – obejmujących dodatkowe zobowiązania zawarte w piśmie Węgier z 13 września 2022 r.;
- N. mając na uwadze, że w lutym 2023 r. rząd węgierski zainicjował ustąpienie kilku ministrów ze stanowisk w zarządach trustów działających w interesie publicznym, nadzorujących działalność kluczowych uniwersytetów; mając na uwadze, że w wyniku nieprzejrzystego procesu ministrów tych zastąpiły inne osoby z bliskimi powiązaniem politycznymi z obecną partią rządzącą; mając na uwadze, że nie zaproponowano jeszcze żadnych środków z myślą o przywróceniu wolności akademickiej na Węgrzech;
- O. mając na uwadze, że w latach 2017–2021 wykryto łącznie 1 993 nieprawidłowości, zarówno związane, jak i niezwiązane z nadużyciami finansowymi, w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz funduszy na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, co plasuje Węgry na szóstym miejscu pod względem liczby wykrytych takich przypadków wśród państw członkowskich UE; mając na uwadze, że w tym samym okresie Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych zamknął 26 dochodzeń w sprawie sprzeniewierzenia funduszy UE i wydał zalecenia dotyczące odzyskania środków finansowych; mając na uwadze, że jest to największa liczba zamkniętych dochodzeń spośród wszystkich państw członkowskich; mając na uwadze, że audyty przeprowadzone przez Komisję w latach 2014–2020 zaowocowały 13 wnioskami o podjęcie działań naprawczych i procedury wstrzymania oraz jedną decyzją o zawieszeniu, a także korektami finansowymi szacowanymi na 1,48 mld EUR;
- P. mając na uwadze, że odmowa władz węgierskich dotycząca uczestnictwa we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej uniemożliwia jej prowadzenie dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych i niewłaściwego zarządzania funduszami UE na Węgrzech, a tym samym stwarza dodatkowe zagrożenia dla należytego zarządzania finansami funduszy UE;
- Q. mając na uwadze, że 15 grudnia 2022 r. Rada przyjęła decyzję wykonawczą w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier, określając kilka kamieni milowych, które należy w pełni zrealizować przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność;

⁽⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

⁽⁹⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/2506 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie środków ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego na Węgrzech (Dz.U. L 325 z 20.12.2022, s. 94).

- R. mając na uwadze, że rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności jest jedynym aktem prawa wtórnego UE łączącym poszanowanie praworządności z dostępem do funduszy unijnych; mając na uwadze, że 22 grudnia 2022 r. Komisja zawarła umowę o partnerstwie z Węgrami, która zawiera szczegółowy plan działania mający na celu poprawę zdolności administracyjnych Węgier i sprostanie wyzwaniom takim jak przejrzystość i konkurencja w zamówieniach publicznych, zapobieganie korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, ich wykrywanie i korygowanie oraz budowanie zdolności beneficjentów i partnerów korzystających z finansowania w ramach polityki spójności; mając na uwadze, że Komisja zatwierdziła również kilka programów operacyjnych, odnosząc się jednocześnie do kilku horyzontalnych i tematycznych warunków podstawowych; mając na uwadze, że Komisja stwierdziła, iż Węgry nie spełniają obecnie horyzontalnego warunku podstawowego Karty w odniesieniu do niezależności sądownictwa, a przepisy kilku ustaw stwarzają poważne zagrożenia dla praw osób LGBTIQ+, wolności akademickiej i prawa do azylu; mając na uwadze, że Węgry w samoocenie stwierdziły, że nie spełniły kilku tematycznych warunków podstawowych, w szczególności krajowych ram strategicznych na rzecz równouprawnienia płci, krajowych strategicznych ram polityki na rzecz włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa oraz krajowych strategicznych ram polityki dotyczącej integracji Romów; mając na uwadze, że Komisja przyjęła ten fakt do wiadomości; mając na uwadze, że zarówno horyzontalnych, jak i tematycznych warunków podstawowych należy przestrzegać przez cały okres programowania, aby wydatki mogły zostać zwrócone z budżetu UE;
- S. mając na uwadze, że Węgry są jednym z największych beneficjentów netto funduszy UE; mając na uwadze, że według Komisji ryzyko dla należytego zarządzania finansami budżetu UE można uznać za znaczące w świetle powagi nieprawidłowości stwierdzonych w węgierskich zamówieniach publicznych, w szczególności w odniesieniu do zwiększonej liczby przetargów publicznych z udziałem pojedynczych oferentów;
- T. mając na uwadze, że Węgry zobowiązały się do wypełnienia odpowiednich zaleceń wydanych poszczególnym krajom w ramach europejskiego semestru, zapisanych w zaleceniu Rady z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie krajowego programu reform Węgier na 2022 r., zawierającym opinię Rady na temat przedstawionego przez Węgry programu konwergencji na 2022 r.⁽¹⁰⁾, w szczególności do poprawy wyników kształcenia oraz jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego poprzez skuteczny dialog społeczny, zaangażowanie innych zainteresowanych stron i regularne oceny skutków;
- ponawia swoje ustalenia, obawy i zalecenia wyrażone w poprzednich rezolucjach w sprawie Węgier, a zwłaszcza w 12 obszarach określonych w rezolucjach z 12 września 2018 r. i 15 września 2022 r.; potępia celowe i systematyczne wysiłki rządu węgierskiego podejmowane dla podważenia podstawowych wartości UE zapisanych w art. 2 TUE; przypomina, że rząd Węgier jest odpowiedzialny za przywrócenie zgodności z prawem UE i wartościami zapisanymi w art. 2 TUE;
  - jest głęboko zaniepokojony dalszym pogarszaniem się sytuacji w zakresie praworządności i praw podstawowych na Węgrzech od czasu przyjęcia rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 15 września 2022 r., zwłaszcza w odniesieniu do kilku aktów prawnych, które przyjęto w sposób nieprzejrzysty, bez wystarczającej możliwości debat parlamentarnych i poprawek oraz bez wnikliwych konsultacji publicznych; jest ponadto zaniepokojony powtarzającym się i stanowiącym nadużycie powoływaniem się na „stan zagrożenia”, nieprawidłowościami w ochronie sygnalistów osłabiającymi prawa osób LGBTIQ+ i wolność wypowiedzi, a także ograniczaniem statusu nauczycieli i naruszaniem ich praw socjalnych i pracowniczych, co zagraża wolności akademickiej;
  - potępia antyunijne kampanie informacyjne rządu węgierskiego, będące częścią jego strategii, której celem jest odwrócenie uwagi od nieprzestrzegania wartości zapisanych w art. 2 TUE i od systemowej korupcji; uważa, że takie kampanie jeszcze bardziej osłabiają zaufanie między UE a Węgrami i wymagają odpowiedniej reakcji ze strony Komisji;
  - w związku ze zbliżającymi się wyborami do Parlamentu Europejskiego i wyborami lokalnymi w 2024 r. ubolewa, że nadal nie wdrożono zaleceń zawartych w sprawozdaniu końcowym Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE z misji obserwacji wyborów parlamentarnych na Węgrzech i referendum z 3 kwietnia 2022 r.; wzywa węgierski rząd do dostosowania przebiegu wyborów do zobowiązań podjętych w ramach OBWE oraz innych międzynarodowych zobowiązań i standardów dotyczących demokratycznych wyborów;

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 334 z 1.9.2022, s. 136.

5. podkreśla, że praworządność ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania jednolitego rynku w UE; podkreśla, że władze węgierskie muszą zagwarantować równe szanse w dostępie do funduszy UE dla osób fizycznych, przedsiębiorstw oraz władz lokalnych i regionalnych, a także zapewnić niezależny nadzór sądowy, jak również bezstronne i skuteczne mechanizmy składania skarg przez przedsiębiorstwa; jest niezwykle zaniepokojony, że filary praworządności na Węgrzech, w szczególności zakaz arbitralnego wykonywania władzy wykonawczej, znajdują się pod silną presją; podkreśla, że doprowadziło to do powstania atmosfery dyskryminacji i strachu, która jest sprzeczna z filarami jednolitego rynku i naraża niektóre firmy i ich uzasadnione interesy biznesowe na poważne ryzyko; zwraca uwagę, że wszystkie spółki na rynku węgierskim powinny mieć takie same prawa i obowiązki w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej niezależnie od tego, czy są własnością osób lub podmiotów węgierskich czy innych niż węgierskie, oraz muszą móc liczyć na uczciwe i przewidywalne działania rządu;

6. jest zbulwersowany doniesieniami o metodach zastraszania, takich jak wizyty tajnej policji w biurach niektórych firm, oraz o innych formach nacisku stosowanych przez pewne osoby, o których wiadomo, że są powiązane z bliskim kręgiem lub kancelarią premiera, w celu przejęcia kontroli nad częściami węgierskiego przemysłu uważanymi za „strategiczne”; podkreśla, że w takich „strategicznych” częściach przemysłu rząd często obniża normy regulacyjne lub zwalnia z nich firmy, np. na mocy prawa konkurencji i przy użyciu specjalnych systemów prawnych;

7. ponadto potępia zgłaszane systemowe praktyki dyskryminacyjne wobec firm na Węgrzech w niektórych sektorach, politycznie motywowane praktyki biznesowe, które dają nieuczciwą przewagę konkurentom, nieprzejrzyste i zmanipulowane procedury zamówień publicznych, oferty przejęcia przez rząd i podmioty powiązane z premierem, a także wykorzystywanie funduszy UE do bogacenia się politycznych sojuszników rządu wbrew unijnym zasadom konkurencji i przepisom dotyczącym zamówień publicznych; podkreśla, że firmy te działają głównie w takich sektorach jak telekomunikacja, handel detaliczny, budownictwo, transport, media, działalność wydawnicza, bankowość i ubezpieczenia; jest głęboko zaniepokojony rosnącą koncentracją przedsiębiorstw w rękach oligarchów powiązanych z obecnym rządem, którzy publicznie zasygnalizowali zamiar wykupienia tych sektorów, a także atakowaniem konkurentów tych przedsiębiorstw; podkreśla, że środki dyskryminacyjne obejmują arbitralne ustawodawstwo, specjalne wymogi dotyczące zezwoleń, przedłużenie dodatkowych i tymczasowych podatków lub opłat związanych z COVID-19, takich jak podatek obrotowy od sektora detalicznego, obowiązki rejestracyjne dotyczące importu i eksportu materiałów, nieuzasadnione pułapy cenowe w sektorze detalicznym żywności, rosnąca liczba inspekcji i audytów oraz inne środki zastraszania;

8. przypomina, że w zakresie stosowania traktatów wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową jest zakazana zgodnie z Kartą oraz że swoboda przedsiębiorczości, swoboda świadczenia usług i swobodny przepływ kapitału są podstawowymi swobodami jednolitego rynku; podkreśla, że zasady dotyczące równego traktowania zabraniają nie tylko jawnej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub, w przypadku firmy, jej siedzibę, lecz także wszelkich ukrytych form dyskryminacji, które poprzez zastosowanie innych kryteriów zróżnicowania prowadzą w rzeczywistości do tego samego rezultatu; akcentuje, że właściwe wdrożenie zasad konkurencji i zamówień publicznych leży również w interesie węgierskich przedsiębiorstw;

9. wyraża ubolewanie z powodu wielokrotnego wykorzystywania dekretów rządowych do zmiany rocznego budżetu Węgier, w wyniku czego budżet na 2022 r. zmieniono 95 razy, przez co całkowicie pominięto zwykłą procedurę budżetową i rolę parlamentu oraz praktycznie uniemożliwiono demokratyczną kontrolę planowania, wdrażania i wydatkowania budżetu; uważa to za wyraźny dowód braku należytego zarządzania budżetem;

10. wyraża głębokie ubolewanie z powodu braku znaczących postępów Rady w trwających postępowaniach na podstawie art. 7 ust. 1 TUE; ponawia apel do Rady o zajęcie się każdym nowym zdarzeniem mającym wpływ na praworządność, demokrację i prawa podstawowe; ponawia apel do Rady o zajęcie się zaleceniami w kontekście tej procedury i podkreśla, że jakiegokolwiek dalsze opóźnianie takich działań oznaczałoby naruszenie zasady praworządności przez samą Radę, co miałoby długotrwałe i potencjalnie szkodliwe konsekwencje; domaga się poszanowania roli i kompetencji Parlamentu;

11. podkreśla istotną rolę prezydencji Rady w przyspieszaniu prac Rady nad prawodawstwem UE, w zapewnianiu ciągłości agendy UE i reprezentowaniu Rady w stosunkach z pozostałymi instytucjami UE; zastanawia się, w jaki sposób Węgry będą w stanie wiarygodnie wypełnić to zadanie w 2024 r., skoro nie przestrzegają przepisów prawa UE, wartości zapisanych w art. 2 TUE ani zasady lojalnej współpracy; zwraca się do Rady o jak najszybsze znalezienie odpowiedniego rozwiązania; przypomina, że Parlament może przedsięwziąć odpowiednie środki, jeśli takie rozwiązanie nie zostanie znalezione;

12. ponawia apel do Komisji o pełne wykorzystanie dostępnych narzędzi, w szczególności przyspieszonych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniosków o zastosowanie środków tymczasowych wnoszonych do Trybunału Sprawiedliwości UE i działań podejmowanych w razie niewykonania orzeczeń Trybunału, aby wyeliminować wyraźne ryzyko poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia;

13. wyraża głębokie ubolewanie, że w pewnych przypadkach powstało wrażenie, iż niektóre akty ustawodawcze zaproponowane przez węgierski rząd lub przyjęte przez węgierskie Zgromadzenie Narodowe uzgodniono z Komisją; wzywa Komisję do powstrzymania się od wszelkich działań lub oświadczeń, które mogłyby wskazywać na nieprzejrzyste negocjacje lub umowy przesądzające o oficjalnym stanowisku instytucji; podkreśla, że zadaniem Komisji jest niezależna i obiektywna ocena realizacji kamieni milowych i spełnienia warunków przez Węgry – bez uszczerbku dla demokracji, praworządności i praw podstawowych;

14. ubolewa, że Komisja nie udostępniła Parlamentowi informacji dotyczących oceny tego, czy władze węgierskie zrealizowały kamienie milowe i spełniły warunki, co utrudnia Parlamentowi odgrywanie roli władzy budżetowej i organu udzielającego absolutorium; wyraża niezadowolenie z faktu, że Parlament często musi dowiadywać się z prasy lub innych źródeł o tym, co Komisja zamierza zaakceptować lub akceptuje ze strony władz węgierskich; oczekuje, że Komisja będzie szybko i regularnie informować Parlament i Radę o wszelkich istotnych zmianach, zwłaszcza po pojawieniu się nowych faktów, i przypomina Komisji w szczególności o jej zobowiązaniach prawnych określonych w art. 25 ust. 2 rozporządzenia w sprawie RRF i art. 8 rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności; zwraca uwagę na znaczenie przejrzystości również dla obywateli europejskich, w tym obywateli Węgier, których kwestia ta bezpośrednio dotyczy; wzywa Komisję do poinformowania Parlamentu o swoich zamiarach przed podjęciem jakichkolwiek ostatecznych decyzji;

15. wzywa Komisję, aby w pełni odgrywała swoją rolę strażniczki traktatów poprzez dalsze doprecyzowywanie i objaśnianie procedur i kryteriów oceny odpowiednich warunków, kamieni milowych, wartości docelowych i zobowiązań na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, rozporządzenia w sprawie RRF i rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności, w tym rolę służb, poszczególnych komisarzy i całego kolegium; oczekuje, że Komisja dopilnuje, by wszelkie oceny przepisów przygotowywanych na Węgrzech były publicznie dostępne, następowały wyłącznie na podstawie publicznie dostępnego projektu i nie poprzedzały konsultacji publicznych, a także oczekuje, że Komisja wstrzyma się z ostatecznymi wnioskami do czasu przyjęcia, opublikowania i przetłumaczenia końcowego tekstu; wzywa Komisję do poszanowania roli Parlamentu zapisanej w tych rozporządzeniach;

16. z zadowoleniem odnotowuje środki podjęte na mocy rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności i oczekuje, że Komisja i Rada zniosą te środki dopiero po przedstawieniu konkretnych dowodów gwarantujących, że kompleksowo zaradzono przyczynom podjęcia środków, a mianowicie że środki zaradcze podjęte przez rząd węgierski okazały się również skuteczne w praktyce i że w szczególności nie stwierdzono regresu w stosunku do już podjętych środków; podkreśla, że jeśli środki te zostaną w przyszłości cofnięte, UE powinna natychmiast przystąpić do uruchomienia środków na mocy rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności; przypomina swoją opinię, że wyłącznie 17 środków wynegocjowanych przez Komisję i rząd Węgier nie wystarczy do tego, by wyeliminować istniejące ryzyko systemowe dla interesów finansowych UE; wzywa Komisję do właściwej oceny ostatnich zmian legislacyjnych i do podjęcia natychmiastowych działań na podstawie rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności w odniesieniu do innych pozostałych naruszeń zasady państwa prawnego, w szczególności tych dotyczących niezależności sądownictwa i innych kwestii poruszonych w piśmie wysłanym przez Komisję do Węgier 19 listopada 2021 r.;

17. ponownie wzywa Komisję do dopilnowania, aby ostateczni odbiorcy lub beneficjenci funduszy UE nie zostali ich pozbawieni, jak określono w art. 5 ust. 4 i 5 rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności; wzywa Komisję do znalezienia sposobów na zapewnienie, by fundusze UE dotarły do obywateli, przedsiębiorstw, władz regionalnych i lokalnych, organizacji pozarządowych i wszelkich innych zainteresowanych stron, jeśli rząd nie będzie współpracował przy naprawie uchybień dotyczących praworządności; przypomina, że w wyniku działań rządu władze lokalne i regionalne, kierowane przez partie będące w opozycji do obecnego rządu, są szczególnie mocno dotknięte pod względem finansowym;

18. podkreśla, że wolność akademicką na węgierskich uniwersytetach należy w pełni przywrócić poprzez usunięcie wszelkich możliwości politycznie motywowanego ingerowania w niezależne operacje przez władze publiczne lub struktury zarządzania aktywnymi, takie jak fundusze powiernicze działające w interesie publicznym;

19. oczekuje, że Komisja dopilnuje, aby kamienie milowe (w tym te określane jako „super kamienie milowe”) i wartości docelowe związane z pierwszym wnioskiem o wypłatę środków złożonym przez Węgry w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności osiągnięto w zadowalający sposób, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie RRF; oczekuje, że Komisja będzie uważnie monitorować wszelkie cofnięcia środków powiązane z osiągnięciem każdego kamienia milowego lub wartości docelowej i podejmie natychmiastowe działania w przypadku znalezienia dowodów wskazujących na brak ich osiągnięcia; przypomina o znaczeniu współzrządzenia oraz o tym, że zgodnie z rozporządzeniem

w sprawie RRF Węgry powinny zapewnić odpowiednie zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron w opracowywanie i wdrażanie krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności; podkreśla, że wbrew wymogom rozporządzenia w sprawie RRF władz lokalnych i regionalnych nie angażowano odpowiednio w opracowywanie krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności; ponadto przypomina, że włączenie rozdziału REPowerEU do krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności będzie wymagało dodatkowych konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami i pozostawienia im czasu wystarczającego na reakcję;

20. podkreśla, że odpowiednie środki kontroli i audytu mają kluczowe znaczenie dla ochrony interesów finansowych UE; jest zdania, że obecne ustalenia dotyczące audytu i kontroli wprowadzone przez władze węgierskie muszą przynieść konkretne rezultaty w praktyce, zwłaszcza w odniesieniu do rozwiązywania kwestii systemowych i zagwarantowania dostatecznej wiarygodności rozliczeń, zanim będzie można wypłacić fundusze UE; przywołuje przepisy RRF i wytyczne przyjęte przez Komisję i przypomina, że adekwatność systemów kontroli i audytu jest warunkiem wstępnym wypłaty jakichkolwiek środków z RRF, a brak zgodności powinien prowadzić do zawieszenia pełnej raty i wszystkich przyszłych rat; wzywa Komisję do ścisłego stosowania istniejącej metodyki; odnotowuje ustanowienie nowych struktur, takich jak Urząd ds. Etyki, oraz ich potencjalny wpływ na rozwiązywanie istniejących problemów w obszarach związanych z kontrolą, audytem, zamówieniami publicznymi, konfliktami interesów i innymi istotnymi dziedzinami, a także z niecierpliwością oczekuje konkretnych i trwałych rezultatów w praktyce; apeluje o wyposażenie tych nowo utworzonych struktur w odpowiednie zasoby i zapewnienie im wystarczającej niezależności (od wpływu rządu lub polityków), aby mogły wypełniać swoje zadania, przy czym ma na uwadze niedawną rezygnację kilku członków Grupy Zadaniowej ds. Zwalczenia Korupcji;

21. przyjmuje do wiadomości zatwierdzenie umowy o partnerstwie między Komisją a Węgry oraz programów operacyjnych; z zadowoleniem przyjmuje krytyczną ocenę spełnienia przez Węgry warunków podstawowych, w szczególności horyzontalnego warunku podstawowego dotyczącego Karty; oczekuje, że Komisja odpowiednio oceni, czy zarówno horyzontalne, jak i tematyczne warunki podstawowe zostały spełnione przed wykonaniem jakichkolwiek odpowiednich płatności, oraz że będzie nadal ściśle monitorować ich spełnianie przez cały okres finansowania; wzywa Komisję do ścisłego monitorowania, czy przestrzega się w pełni zasady partnerstwa i zasad horyzontalnych zapisanych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów;

22. podkreśla, że środki wymagane do uwolnienia finansowania UE, określone w odpowiednich decyzjach podjętych na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, rozporządzenia w sprawie RRF i rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności, należy traktować jako jeden całościowy pakiet oraz nie należy dokonywać żadnych płatności, nawet jeśli w jednym lub kilku obszarach poczyniono postępy, ale w innych nadal występują uchybienia; kładzie ponadto nacisk na konieczność przeprowadzenia odpowiednich kontroli, aby zapobiec obchodzeniu uzgodnionych środków przez władze;

23. pozostaje zaangażowany w dopilnowanie, aby fundusze UE dotarły do Węgier po spełnieniu warunków; przypomina, że obowiązek spełnienia wymogów określonych w odpowiednich decyzjach podjętych na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, rozporządzenia w sprawie RRF i rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności spoczywa na rządzie węgierskim, a niezgodność i negatywne skutki, w tym brak lub zawieszenie zobowiązań, umorzenia lub korekty finansowe, są bezpośrednimi skutkami niewykonania przez rząd jego obowiązków;

24. podkreśla znaczenie obrony przez UE jej wartości i zasad przy użyciu wszystkich dostępnych jej narzędzi; podkreśla istnienie ryzyka, że bez podjęcia odpowiednich działań finansowanie UE może zostać niewłaściwie wykorzystane do utrwalenia partykularnych interesów obecnej władzy politycznej i gospodarczej, zważywszy na kontekst wyborczy; uważa, że wdrożenie rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności w odniesieniu do Węgier określi skuteczność samego mechanizmu i ustanowi precedens pod względem sposobu, w jaki instytucje UE zapewniają ochronę interesów finansowych UE; podkreśla, że działania mające na celu zwalczanie naruszeń praworządności mogą przyczynić się do zwiększenia zaufania obywateli do UE;

25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.